

Industria alimentară - estimări 2008 și 2009

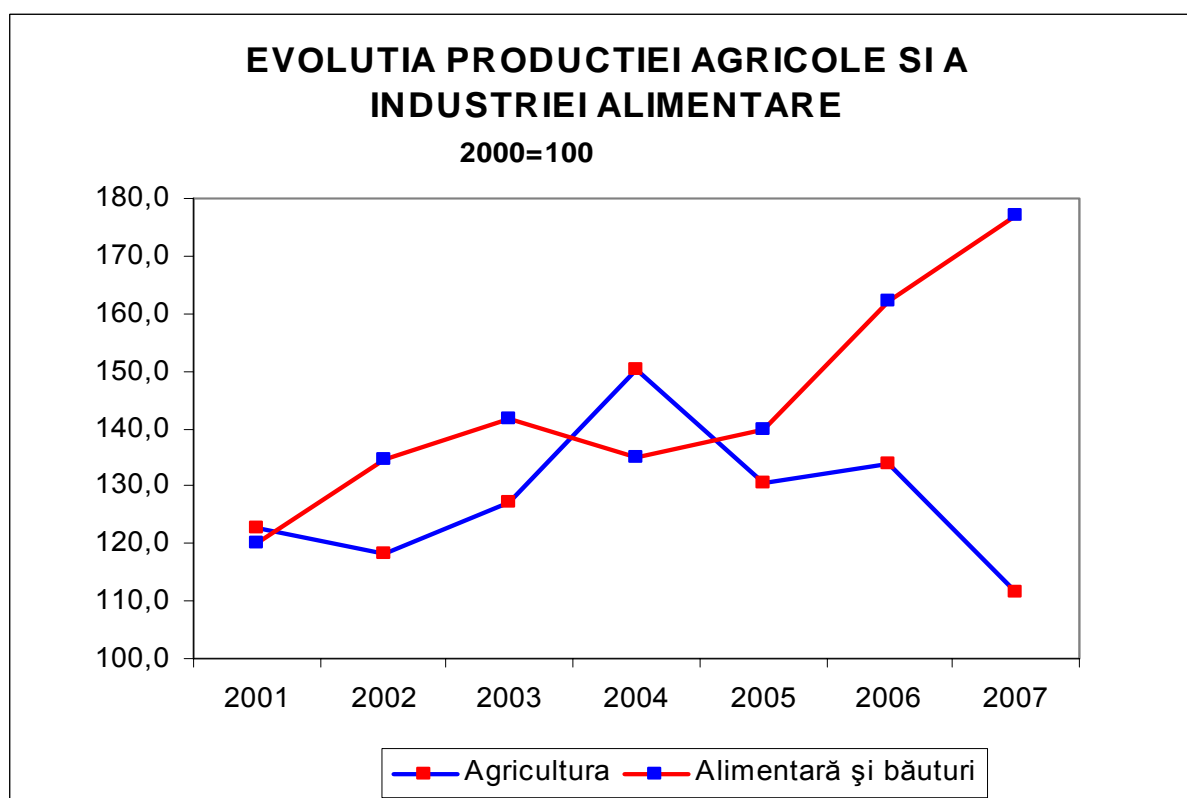
Industria alimentară și a băuturilor¹, una din cele mai importante ramuri ale industriei prelucrătoare, prin ponderea semnificativă pe care o are în cadrul acesteia, a continuat și în 2007 evoluția pozitivă din ultimii ani, înregistrând creșteri atât în cazul volumului producției (9,2%), cât și al cifrei de afaceri (9,6%).

1. Producția

Creșterea volumului producției s-a bazat atât pe cererea internă, volumul cifrei de afaceri al vânzărilor cu preponderență produse alimentare, băuturi și tutun crescând în 2007 cu 27,8%, cât și pe creșterea exporturilor care s-au majorat în 2007 cu 25,6%.

Seceta din anul 2007, cu puternice efecte negative asupra producției agricole interne, precum și creșterea prețurilor internaționale la principalele materii prime agricole, au influențat și producția industriei alimentare, în special în cea de-a doua parte a anului, ritmul de creștere diminuându-se la 8,2% în semestrul II față de 10,4% în semestrul I.

De altfel, în ultimii ani, a existat un decalaj între ritmurile medii de creștere al celor două ramuri. Astfel, dacă producția agricolă a înregistrat în perioada 2001 – 2007 un ritm mediu anual de doar 1,4%, creșterea medie anuală a producției industriei alimentare s-a situat la 8,5%.

Acest decalaj s-a accentuat în 2007, când s-a înregistrat cea mai scăzută producție agricolă din ultimii ani, aceasta fiind, în termeni reali, cu 17,7% mai mică față de anul 2006 (producția vegetală a scăzut cu 28,7% iar producția animală cu 0,6%), pe seama condițiilor climatice nefavorabile, care au afectat într-o proporție cuprinsă între 30% și 100% circa două treimi din suprafața cultivată.

Rezultă astfel o decuplare a producției industriei alimentare de oferta internă de materii prime, ceea ce, implicit, înseamnă că societățile românești de profil dispun de competitivitate suficient de ridicată pentru a produce și la costuri relativ mai ridicate induse de import. Ca urmare industria alimentară va continua să-și mărească producția și contribuția la export.

Evoluția industriei alimentare în anii 2008 și 2009

- modificări procentuale față de an anterior-

	2005	2006	2007	2008	2009
Producția	3,5	15,9	9,2	5,8	5,5
Exportul	8,8	11,4	25,6	19,8	17,5
Importul	34,7	22,8	31,1	15,8	9,4
Numărul mediu al salariaților	3,1	5,4	2,9	2,8	2,4
Câștigul salarial mediu brut	16,8	16,0	24,0	15,8	10,1

Sursa: Institutul Național de Statistică, 2005 – 2007.

La estimarea producției s-au avut în vedere următorii factori:

- creșterea aportului intern de materii prime agricole în condițiile unei producții agricole normale;
- continuarea procesului de consolidare a pieței interne a producătorilor prin intrarea pe piață a unor firme străine puternice în sectorul preparatelor din carne, al berii, al uleiurilor comestibile și al procesării laptelui;
- menținerea interesului sporit al investitorilor pentru acest sector (indicele de creștere al investițiilor nete în industria alimentară a fost în anul 2006 mai mare cu 61,% față de anul 2000, apropiat de indicele investițiilor nete pe industria prelucrătoare care a crescut cu 61,9% față de 2000).
- menținerea evoluției crescătoare a producției de lapte și produse lactate, bere și băuturi răcoritoare, relansarea unor ramuri, precum producția de conserve de legume și fructe, sucuri naturale din fructe, acestea beneficiind de sprijinul financiar intern acordat producătorilor agricoli din sectorul vegetal, respectiv pentru legume și fructe destinate prelucrării industriale;

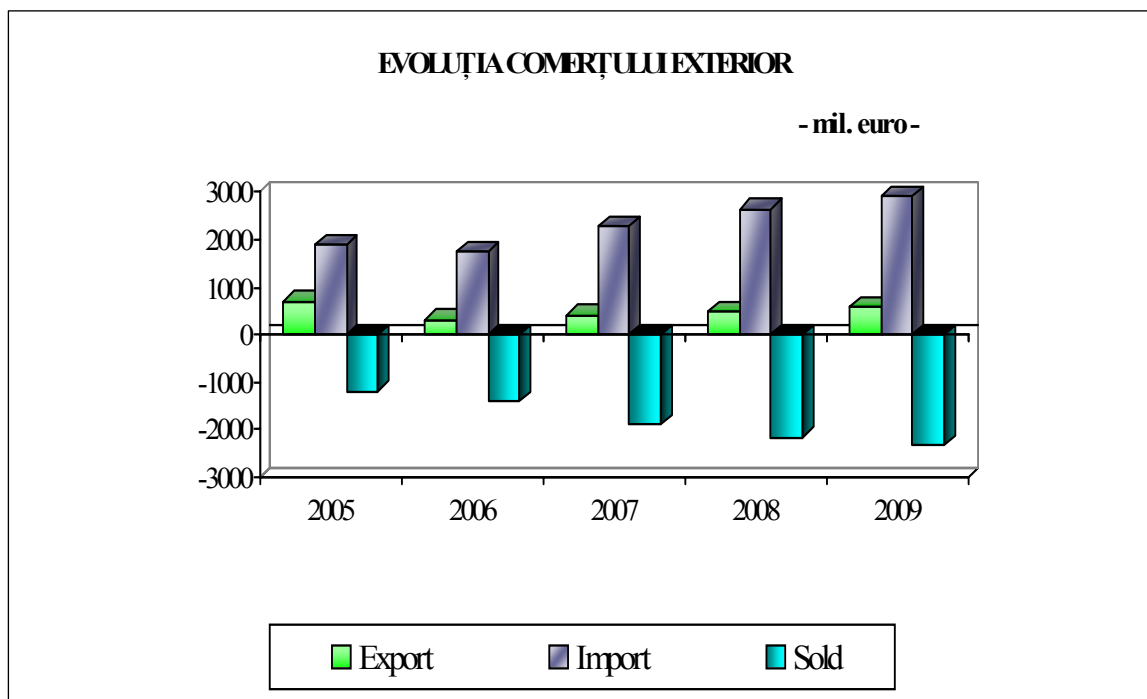
- ușoara inerție în adaptarea ramurii la noile condiții ale pieței unice europene, precum și la un mediu concurențial foarte puternic;
- cererea mai mare de produse alimentare în condițiile creșterii veniturilor populației;
- promovarea mai puternică la export a produselor tradiționale facilitată și de constituirea unei agenții guvernamentale cu acest obiectiv.

Ca urmare, în următorii doi ani se estimează o continuare a trendului pozitiv al industriei alimentare, dar cu ritmuri de creștere mai scăzute decât în anii anteriori, respectiv 5,8% în 2008 și 5,5% în 2009.

Realizările din primul trimestru al acestui an (producția industriei alimentare a crescut cu 6,5% față de perioada corespunzătoare a anului anterior) converg spre estimările anuale.

2. Comerțul exterior

În ultimii 3 ani, exporturile industriei alimentare au înregistrat un ritm mediu anual de creștere de 15%, asemănător cu cel al exporturilor totale de bunuri, care a fost de 15,8%. Semnificativă este inversarea raportului dintre cele două dinamici. Dacă în anul 2005 creșterea exporturilor industriei alimentare, de 8,8% reprezenta aproximativ jumătate din cea a exporturilor totale, în anul 2007 această ramură a fost una din activitățile care au susținut exportul românesc, cu o creștere de 25,6% (13,7% pe ansamblul exportului).

Pentru anii 2008 și 2009 se estimează că industria alimentară are capacitatea de a-și menține dinamica exporturilor peste cea a exporturilor totale, contribuind astfel la îmbunătățirea deficitului comercial. Creșterea

valorică a exporturilor industriei alimentare este estimată la aproape 20% în 2008 și la 17,5% în anul 2009.

În ceea ce privește **importul de produse alimentare**, perioada 2005 – 2007 s-a caracterizat printr-o dinamică a acestuia cu mult peste cea a exportului. Totuși decalajul dintre cele două evoluții s-a diminuat constant, de la 26 puncte procentuale în 2005 la mai puțin de 6 puncte procentuale în anul 2007, ceea ce, indirect ilustrează capacitatea sporită a ofertei naționale de a acoperi consumul intern. Din această perspectivă, prognoza CNP evidențiază posibilitatea încetinerii în continuare a dinamicii importului de produse alimentare, la 15,8% în anul 2008 și 9,4% în anul 2009.

Evoluția comerțului exterior

- modificări procentuale față de an anterior -

	2005	2006	2007	2008	2009
Export total	17,5	16,2	13,7	18,4	17,1
Industria prelucrătoare, din care:	17,3	15,8	14,1	18,6	17,2
- Industria alimentară și băuturi	8,8	11,4	25,6	19,8	17,5
Import total	23,9	25,1	25,1	15,3	12,7
Industria prelucrătoare, din care:	20,6	26,3	28,3	17,3	13,6
- Industria alimentară și băuturi	34,7	22,8	31,1	15,8	9,4

Sursa: Prelucrări CNP pe baza datelor INS pentru perioada 2005 – 2007.

În perioada 2005-2007, **deficitul** înregistrat ca urmare a schimburilor comerciale derulate cu bunuri ale industriei alimentare și băuturi a reprezentat în medie 10% din deficitul total.

Pentru anii, 2008 și 2009, se estimează ca ponderea deficitului aferent industriei alimentare și băuturilor în deficitul total să se diminueze până la cca. 9%. În același context se poate vorbi de o încetinire a ritmului de creștere a deficitului operațiunilor de comerț exterior cu bunuri din industria alimentară până la 15,0% și respectiv 7,6%.

3. Locuri de muncă și salarii

Numărul mediu de salariați din industria alimentară și a băuturilor va continua în anii 2008 și 2009 trendul crescător, cu câte 5000 persoane anual:

Evoluția numărului de salariați

- mii persoane -

	2005	2006	2007	2008	2009
Industrie	1672	1632	1578	1557	1550
Industria prelucrătoare, din care:	1425	1409	1373	1357	1350
Alimentară și băuturi	166	175	180	185	190
Pondere industrie alimentară în industrie (%)	9,9	10,7	11,4	11,9	12,2

Sursa: Prelucrări CNP pe baza datelor INS pentru perioada 2005 – 2007.

Această creștere se reflectă și în structură, începând din anul 2005 și s-a datorat creșterii consumului alimentar al populației și creării de noi locuri de muncă în această ramură.

Câștigul salarial mediu brut lunar din industria alimentară și a băuturilor va crește și în următorii ani, însă într-un ritm mai moderat, astfel că în anul 2008 este estimat la un nivel de 1239 lei, în creștere cu 15,8% față de anul 2007, depășind ușor creșterea din industria prelucrătoare de 15,1%, iar în 2009, la 1364 lei, în creștere cu 10,1% față de anul 2008.

Evoluția câștigului salarial mediu brut

- lei/salariat -

	2005	2006	2007	2008	2009
Industrie	942	1079	1312	1515	1682
Industria prelucrătoare, din care:	829	950	1162	1338	1477
Alimentară și băuturi	744	863	1070	1239	1364

Sursa: Institutul Național de Statistică

4. Prețuri

În prima parte a anului 2008 ascensiunea bruscă și pronunțată a prețurilor cerealelor și produselor alimentare a provocat îngrijorare și a accentuat preocupările multor state, dar și a unor organisme internaționale pentru soarta a milioane de oameni care trăiesc la limita sărăciei și sunt expuși pericolului malnutriției și chiar foametei.

În țările membre UE, inflația la produsele alimentare a atins cote alarmante, iar pentru consumatorii europeni acest avânt al prețurilor a fost agravat și de creșterile simultane ale prețurilor energiei, care a afectat direct costurile de producție din industria alimentară, scumpind îngrășămintele, pesticidele, motorina, dar mărin și costurile legate de procesare și transport. Indirect, creșterea rapidă a prețului țițeiului a mărit cererea de biocombustibili, care la rândul ei, a adâncit deficitul de cereale.

Toate aceste fenomene au impus, la nivelul UE, acțiuni recente de atenuare a efectelor creșterilor de preț prin ajustări ale Politicii Agricole Comune:

- suspendarea în anul 2008 a obligației fermierilor de a nu cultiva 10% din suprafața arabilă;
- suspendarea, taxelor vamale la importul de cereale, cu toate că această măsură ar putea să aibă un impact limitat din cauza nivelului scăzut al acestora;
- creșterea cu 2% a cotelor producției de lapte, începând cu 2008.

Și în țara noastră grupa mărfurilor alimentare a devenit grupa de produse cu o contribuție determinantă la creșterea inflației.

Cele mai mari creșteri înregistrate în ultimele 12 luni (aprilie 2008 față de aprilie 2007) sunt la:

- ulei comestibil (+67,31%), pe seama șocului produs de reducerea la circa o treime a producției de floarea soarelui în anul 2007, iar dependența de importuri a survenit pe fondul majorării prețurilor externe și al deprecierei monedei naționale;
- legume (+22,36%) și fructe proaspete (+30,16%), creștere determinată în special de deprecierea monedei naționale, oferta fiind determinată în sezonul rece de importuri;
- produse de morărit și panificație (+12,33%).

Evoluția prețurilor mărfurilor alimentare trebuie pusă în corelație cu creșterile atinse de prețurile produselor agricole. Datele statistice disponibile indică pentru perioada martie 2008/martie 2007, creșteri semnificative cu preponderență la produsele vegetale (+35,67%) și în mai mică măsură la produsele animale (+11,39%).

În cadrul grupei produselor vegetale, majorările cele mai importante s-au consemnat la floarea soarelui (+132,55%), varză (+114,88%), porumb boabe (+88,68%), orz și orzoaică (+81,77%) și grâu (+60,82%).

Pentru produsele animale, creșterile de la unele categorii de mărfuri cum ar fi laptele de vacă (+16,84%) sau carnea de porcine (+14,76%) au fost atenuate de deflația înregistrată la carnea de bovine (-11,69%) sau la carnea de pasăre (-2,6%).

Din aceste evoluții se poate constata un decalaj și o transmitere diferențiată a prețurilor furajelor către prețurile produselor animale, explicația fiind dată de o concurență mai mare pe anumite sectoare.

Cu toate aceste influențe globale asupra prețurilor materiilor prime, industria alimentară va continua să aibă o pondere semnificativă în cadrul producției industriale românești și o contribuție importantă la formarea PIB și VAB (6,0% , respectiv 6,7% în 2005).

Anexa nr. 1

Evoluția principalilor indicatori ai industriei alimentare

	2005	2006	2007	2008	2009
(modificare procentuală față de anul anterior)					
Producția industrială totală, din care:	2,0	7,1	5,4	5,2	5,1
- Industria prelucrătoare	2,5	7,8	6,4	5,9	5,8
- Industria alimentară	3,5	15,9	9,2	5,8	5,5
(mil. euro)					
Export total, din care:	22255	25851	29402	34800	40750
- Industria prelucrătoare	21619	25025	28563	33880	39720
- Industria alimentară	290	322	405	485	570
Import total, din care:	32569	40746	50993	58800	66280
- Industria prelucrătoare	27478	34713	44544	52260	59370
- Industria alimentară	1421	1746	2288	2650	2900
Sold comercial total, din care:	-10313	-14895	-21591	-24000	-25530
- Industria prelucrătoare	-5859	-9688	-15982	-18380	-19650
- Industria alimentară	-1131	-1423	-1883	-2165	-2330
(mii persoane)					
Numărul mediu al salariaților din industrie, din care:	1672	1632	1578	1557	1550
- Industria prelucrătoare	1425	1409	1373	1357	1350
- Industria alimentară	166	175	180	185	190
(lei/salariat)					
Câștigul salarial mediu brut lunar din industrie, din care:	942	1079	1312	1515	1682
- Industria prelucrătoare	829	950	1162	1338	1477
- Industria alimentară	744	863	1070	1239	1364

Sursa: Institutul Național de Statistică pentru perioada 2005 - 2007